HELSINKI GRADUATE SCHOOL OF ECONOMICS

Kriisinratkaisu- ja talletussuojasääntelystä

Antti Ripatti

Taloustieteen professori, Helsingin yliopisto, Helsinki GSE

Eduskunnan talousvaliokunta 29.5.2024

UNIVERSITY OF HELSINKI Aalto University HANKEN

Kaksi tapaa hoitaa kriisipankkia

Kriisinratkaisumenettely

- Lainsäädäntö harmonisoitu
- Sijoittajien vastuu(*bail-in)!*
  - 8 %
- Tavoiteltu menettelytapa; käytetty jonkin verran isoissa pankeissa.
- Kriisinratkaisurahasto: EU taso
- Ongelmina: luotottajien tappiot (tartunta), kasvavat riskilisät pankkien varainhankinnassa
- Etuja: moraalikadon välttäminen; ei riskejä valtion piikkiin.

Maksukyvyttömyysmenettely

- Perustuu kansalliseen lainsäädäntöön
- Konkurssi ➔talletusten korvaus talletussuojajärjestelmästä
- Usein valtio liittyy osapuoleksi esimerkiksi pääomittamisen kautta.
- Sijoittajien (osittainen) pelastaminen (bail-out)
- Ongelmina: moraalikato: pankit ottavat riskiä veronmaksajien piikkiin. (Vaatii tehokasta sääntelyä.)
- Etuja: joustavuus, talletussuojajärjestelmän varojen käyttö

Valintatilanteita

- Kriisinratkaisumenettelyn laajentaminen
  - Etuja: Tasaa pankkien välistä kilpailua.
  - Haittoja: menetetään maksuvalmiusmenettelyn joustavuus
- Tappionsietopuskureiden keventäminen
  - Kun pankeilla on oma nahka pelissä niin niillä on kannustin käyttäytyä vastuullisesti.
  - Kriisinratkaisumenettelyyn joutuneella pankilla on huonot näytöt!
  - Etuna kriisinratkaisurahaston vähäisempi käyttö
- Talletussuojarahaston (kansallinen!) käyttö kriisinratkaisumenettelyssä
  - Etuja: Kannustaa kriisinratkaisumenettelyn käyttöön
  - Haittoja: laimentaa mahdollisesti sijoittajavastuuta
- Velkojien maksunsaantijärjestys
  - Valtioneuvoston kanta on luonteva

Muita seikkoja

- Mahdollisuus valtion pääomittamiseen olisi säilytettävä
  - Yritysten laajan konkurssiaallon uhatessa se voi olla tehokas keino vakauttaa taloutta!
- Yhteinen talletussuoja
  - Etu pienelle maalle, jonka vastuulla muissa maissa toimivan pankin talletussuoja (Nordea).

HELSINKI GRADUATE SCHOOL OF ECONOMICS

Kiitoksia!

antti.ripatti@helsinki.fi

UNIVERSITY OF HELSINKI

Aalto University

HANKEN

Varakalvot

Mihin talletussuojajärjestelmää ja ratkaisujärjestelmiä tarvitaan

- Pankin maksuvalmiuteen liittyvät ongelmat, tai epäilys niistä

  ➔ pankkipako
- Talletussuoja antaa tallettajille turvaa.
- Ongelmana moraalinen riski
  - Voi johtaa riskipitoisempaan pankkitoimintaan
  - Tätä suitsitaan sääntelyllä.
- Kriisinratkaisu määrittelee viranomaisten toimintaperiaatteet konkurssityyppisessä tilanteessa
  - Sijoittajan vastuu keskeisenä. (Ei aina optimaalista.)

Talletussuojajärjestelmä Suomessa

- Rahoitusvakausvirasto (RVV)
- Talletussuojarahasto (2015 lähtien)
  - 0,8 % talletuksista: saavutetaan 2024, nyt n. 1 mrd. €
  - PLUS vanha rahasto (Finanssialan hallinnoima) 0,6 mrd. €
- Suomi vastaa myös Nordean muiden maiden konttoreiden talletussuojasta
- Tanska puolestaan Dansken Suomen konttorin talletussuojasta

➔Tarve laajaan yhteistyöhön, yhteiseen talletussuojajärjestelmään

- Yhteinen (1 % talletuksista ~1,5 mrd suomalaisten pankkien osuus) ja kansallinen (174 000€) kriisinratkaisurahasto